

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 6 czerwca 2002 r.

35580

RPO-406397-IX-906.1-02-BZ

Pan
Dr Krzysztof JANIK
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Szanowny Panie Ministrze,

Uprzejmie informuję, że w dniach 8 - 9 maja 2002 r. pracownicy Zespołu Praw Żołnierzy i Funkcjonariuszy Służb Publicznych mojego Urzędu (dyrektor - Bronisław Zoń i główny specjalista - Zdzisław Szałaj) przeprowadzili kontrolę przestrzegania praw i wolności obywatelskich funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu (BOR).

Kontrolę rozpoczęto od rozmowy z Szefem BOR - p. płk Grzegorzem Mozgawą, który w bardzo profesjonalny sposób przedstawił zakres działania i zadania realizowane przez Formację, którą kieruje. Na dzień przeprowadzenia kontroli zostało wydanych i opublikowanych kilkanaście aktów prawnych wykonawczych do ustawy z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu (Dz. U. Nr 27, poz. 298 ze zm.) - zwaną dalej „ustawą”. W/g informacji uzyskanej od Szefa BOR kolejne projekty aktów prawnych są w trakcie drogi legislacyjnej. Pragnę dodać, że „ustawa” zawiera ponad 50 delegacji i weszła w życie z dniem ogłoszenia, tj. 30 marca 2001 r.

W trakcie prowadzonych rozmów z funkcjonariuszami podnoszono n/wym. problemy:

I. W służbie kandydackiej:

1. Uposażenie funkcjonariuszy.

Przepis art. 140 „ustawy” stanowi, że poborowego skierowanego (za jego zgodą) do służby w tej Formacji mianuje się funkcjonariuszem w służbie kandydackiej na okres równy okresowi zasadniczej służby wojskowej, natomiast art. 88 ust. 1 „ustawy” stanowi, że prawo do uposażenia powstaje z dniem mianowania funkcjonariusza.

Problem powyższy podniesiony został w trakcie rozmów z tymi funkcjonariuszami, którzy czują się zawiedzeni, ponieważ w trakcie ubiegania się o tę służbę w terenowych organach administracji wojskowej powoływano się na treść pisma Dowództwa Wojsk Lądowych Nr 1942 z dnia 13 kwietnia 2001 r., którego rozdział II pkt 3 stanowi: „W okresie służby kandydat ma zapewnione pełne utrzymanie, opiekę zdrowotną oraz uposażenie w wysokości ok. 350 - 400 zł.” - kopia w załączeniu.

Z informacji uzyskanych w Policji i Straży Granicznej, pełniący tam służbę kandydacką funkcjonariusze - będący w identycznej sytuacji prawnej - otrzymują uposażenie w zbliżonej do w/wym. Wysokości^{1 2}, natomiast uposażenie funkcjonariuszy BOR nieznacznie przekracza wysokość żołdu otrzymywanego przez żołnierzy zasadniczej służby wojskowej.

2. Inne uprawnienia funkcjonariuszy wynikające z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (tj. Dz. U. z dnia 13 marca 2002 r. Nr 21, poz. 205), który brzmi: „Poborowym pełniącym służbę w formacjach uzbrojonych niewchodzących w skład Sił Zbrojnych i członkom ich rodzin, niezależnie od uprawnień określonych dla tych osób w przepisach z tytułu tej służby, przysługują szczególne uprawnienia przewidziane w niniejszej ustawie oraz w przepisach wydanych na jej podstawie dla żołnierzy zasadniczej służby wojskowe i ich rodzin w zakresie określonym przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia”³ - dotyczy głównie urlopów wypoczynkowych, odpraw w związku ze zwolnieniem ze służby, przejazdów na koszt Formacji i inne uprawnienia.

3. Oddzielnym problemem zgłaszanym przez tych funkcjonariuszy są sprawy bytowe przeciążenie zadaniami ochronnymi, brak opieki stomatologicznej w m. Linino oraz ograniczone możliwości wymiany brudnego umundurowania na czyste.

II. W służbie przygotowawczej i stałej:

¹ rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 września 2000 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie uposażenia zasadniczego policjantów, jego wzrostu z tytułu wysługi lat oraz szczegółowych zasad otrzymywania i wysokości dodatków do uposażenia policjantów (Dz. U. Nr 83, poz. 945) - § 1 ust. 5 „Dla policjantów w służbie kandydackiej ustala się miesięczną stawkę uposażenia zasadniczego w wysokości 298 zł.”.

² rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 11 kwietnia 2001 r. w sprawie uposażenia zasadniczego funkcjonariuszy Straży Granicznej, jego wzrostu z tytułu wysługi lat oraz szczegółowych zasad otrzymywania i wysokości dodatków do uposażenia (Dz. U. Nr 36, poz. 419) - § 2 - „Funkcjonariuszom w służbie kandydackiej przysługuje miesięcznie uposażenie zasadnicze w wysokości 15% stawki miesięcznego uposażenia zasadniczego ustalonego dla funkcjonariuszy nieobjętych obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym w najniższej grupie zaszerogowania”.

³ rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 listopada 1992 r. w sprawie szczegółowych uprawnień żołnierzy i osób spełniających zastępczo obowiązek służby wojskowej oraz członków ich rodzin (Dz. U. Nr 85, poz. 430 ze zm.)

1. Funkcjonariusze podnosili problem braku podstaw prawnych do wypłacania im tzw. dopłaty do wypoczynku i niewypłacanie im tej należności, która w innych Formacjach (Policja, Straż Graniczna) jest realizowana^{4 5}. Ich zdaniem, sytuacja taka daje podstawę do stwierdzenia, że funkcjonariusze BOR należą do „gorszej” kategorii funkcjonariuszy.

Wskazane wyżej problemy powodują przejawy niezadowolenia ze służby, negatywnie wpływają na jej jakość, a przede wszystkim noszą znamiona nierealizowania (naruszania) ustawowych praw funkcjonariuszy BOR.

Na podstawie art. 14 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tj. Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147) zwracam się do Pana Ministra o spowodowanie przyspieszenia prac legislacyjnych nad aktami prawnymi wykonawczymi do „ustawy”, a przede wszystkim rozważenie możliwości zrównania wysokości uposażenia otrzymywanego przez funkcjonariuszy służby kandydackiej BOR do poziomu funkcjonariuszy tego rodzaju służby w innych Formacjach.

Będę wdzięczny Panu Ministrowi za potraktowanie sprawy jako pilnej.

Z wyrazami szacunku

/-/

⁴ rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 marca 2002 r. w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń socjalnych i bytowych przysługujących policjantom oraz członkom ich rodzin (Dz. U. Nr 23, poz. 236).

⁵ rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 października 1999 r. w sprawie świadczeń socjalnych przysługujących funkcjonariuszom Straży Granicznej oraz członkom ich rodzin (Dz. U. Nr 92, poz. 1059 ze zm.).